

Konzultácia k navrhovanému obmedzeniu olova a jeho zlúčenín v strelive určenom na strelbu vo vonkajšom priestore a v rybárskych potrebách¹

ZHRNUTIE

Cieľom navrhovaného obmedzenia je „*riešenie rizík pre ľudské zdravie a životné prostredie, ktoré predstavuje používanie olova v strelive, t. j. v strelive používanom v iných terénoch, než sú mokrade, nábojoch a brokoch používaných v mokradiach a iných terénoch než mokrade, ako aj olova v rybárskych potrebách*“ ako to požaduje Európska komisia². Uvedený návrh na obmedzenie sa týka výlučne civilného použitia vo vonkajších priestoroch a dopĺňa už existujúce obmedzenie používania olova v strelive v mokradiach.

Prehltnutie olovených predmetov (vrátane olovených projektilov, rybárskych závaží a návnad) vedie u vtákov k radu akútnych a chronických toxikologických účinkov vrátane úhynu. Spomínané účinky závisia od množstva prehltnutého olova a hmotnosti zvieratá. Prípady prehltnutia olovených projektilov a rybárskych potrieb zdokumentovali mnohé štúdie. Podľa správy o obmedzení je rizikom primárnej otravy z olovených striel ohrozených najmenej 135 miliónov vtákov, 14 miliónom vtákov hrozí sekundárna otrava z prehltnutia olovených striel alebo iných olovených projektilov a siedmim miliónom vtákov hrozí riziko prehltnutia (primárna otrava) rybárskych závaží a návnad.

Olovo je nebezpečné nielen pre životné prostredie, je toxické aj pre ľudí v každom veku a má vplyv na rôzne orgány. Škodlivé účinky olova na zdravie sú dobre zdokumentované. Medzi rôznorodé nahlásené nežiaduce účinky patria účinky na vývoj nervovej sústavy, kardiovaskulárne ochorenia, porucha funkcie pečene (vrátane chronického ochorenia obličiek – CKD), hypertenzia, porucha plodnosti a gravidita s nežiaducim výsledkom. Najväčšie obavy v oblasti verejného zdravia však vzbudzuje toxicita olova ovplyvňujúca vývoj nervovej sústavy u detí vo veku do siedmich rokov. Odhaduje sa, že v ktoromkoľvek danom roku je asi 1 milión detí vystavených účinku olova používaného v strelive pri strelbe vo vonkajších priestoroch a v rybárskych potrebách.

Obmedzenie navrhuje zakázať používanie olova v prípadoch, v ktorých existuje technicky a ekonomicky realizovateľná alternatíva. Týka sa to aj predaja a používania olovených striel na loveckú a športovú strelbu. V prípade iných použití, pri ktorých alternatívy preukazujú nižšiu výkonnosť, ako sú napríklad náboje a broky do vzduchových zbraní pri športovej strelbe, je zámerom návrhu obmedziť používanie iba na športové strelnice, ktoré majú zavedené opatrenia na účinný zber použitého oloveného streliva skôr, než môže predstavovať riziko.

¹ Táto informačná poznámka bola pripravená na základe správy o obmedzení, ktorú vypracovala Európska chemická agentúra (ECHA).

² Európska komisia (2019):

https://www.echa.europa.eu/documents/10162/13641/rest_lead_ammunition_COM_request_en.pdf/f607c957-807a-3b7c-07ae-01151001d939

KONZULTÁCIA K SPRÁVE O OBMEDZENÍ

Konzultácia k tomuto navrhovanému obmedzeniu sa začne 24. marca 2021 a skončí sa 24. septembra 2021. Výbory ECHA uvítajú prvé pripomienky **do 5. mája 2021** ktoré im pomôžu pri prvej diskusii o tomto návrhu naplánovanej na jún 2021.

Zainteresované strany môžu predkladať svoje pripomienky k správe o obmedzení prostredníctvom príslušného formulára na webovom sídle agentúry. Pri predkladaní informácií majte na pamäti nasledovné:

- Na zdôvodnenie informácií predložených v rámci konzultácie je potrebné poskytnúť **podporné dôkazy**, v opačnom prípade agentúra ECHA nebude môcť predložené informácie nezávisle zhodnotiť.
- Informácie je v rámci uvedeného procesu potrebné predložiť čo najskôr (pozrite si plán plenárnych zasadnutí uvedený ďalej).
- Informácie doručené po dátume uzávierky alebo prostredníctvom iných kanálov, než cez formulár na webovom sídle **nebudú** výbory agentúry ECHA brať do úvahy.
- Za odstránenie dôverných informácií z predložených pripomienok a z príloh, ktoré nie sú dôverného charakteru, nesiete zodpovednosť vy. Ak potrebujete viac času na zhromaždenie informácií o niektorých aspektoch, kým iné informácie sú rýchlo dostupné, odporúčame vám predložiť ich v samostatných súboroch, aby v procese vývoja stanoviska bolo možné využívať informácie optimálne.

Ďalšie informácie nájdete v poradenstve ku konzultácii na webovom sídle: https://echa.europa.eu/documents/10162/13641/restriction_consultation_guidance_en.pdf

Odporúčame respondentom, aby vzali do úvahy, že prediskutovanie niektorých aspektov návrhu je naplánované na plenárne zasadnutia výborov (pozrite si tabuľku nižšie), a aby predloženia načasovali zodpovedajúcim spôsobom (v priebehu konzultácie sú možné viaceré predloženia).

	Výbor	
Plenárne zasadnutie výboru (načasovanie)	Výbor pre hodnotenie rizík (RAC)	Výbor pre sociálno-ekonomickú analýzu (SEAC)
1 (2,5 mesiaca po začatí konzultácie)	Overenie navrhovaného rozsahu. Vyvodenie záverov o nebezpečnosti a predbežná diskusia o vystavení vplyvu/riziku.	Overenie navrhovaného rozsahu. Vyvodenie záverov o nákladoch na navrhované obmedzenie a predbežná diskusia o jeho výhodách.
2 (5,5 mesiaca po začatí konzultácie)	Vyvodenie záverov o vystavení účinku/riziku a predbežná diskusia o výnimkách.	Vyvodenie záverov o výhodách a predbežná diskusia o primeranosti a výnimkách.
3 (8,5 mesiaca po začatí konzultácie)	Dokončenie odchýlok. Dokončenie textu stanoviska a zdôvodnenia a zaujatie konečného stanoviska.	Vyvodenie záverov o primeranosti a výnimkách. Finalizácia textu stanoviska a zdôvodnenia a dohoda na návrhu stanoviska.
4	Neuplatňuje sa.	Vyvodenie záverov o otázkach, ktoré boli nastolené počas konzultácie o návrhu stanoviska výboru SEAC. Prijatie konečného stanoviska.

Informácie o nebezpečnosti látok a nákladoch na návrh budú mať najväčší vplyv, ak by boli predložené do druhého mesiaca a informácie o vystavení účinku/riziku, výhodách a odchýlkach do štvrtého mesiaca konzultácie. Takéto včasné predloženie informácií umožní zároveň ich posúdenie vo vhodnom čase. Takéto načasovanie zohľadňuje, že zainteresované strany majú prístup k dokumentácii oveľa skôr ako v minulosti, pretože je vopred zverejnená približne dva týždne po predložení alebo viac ako šesť týždňov pred začiatkom konzultácie.

V priebehu šesťmesačného obdobia je možné predložiť viac ako jednu odpoveď na konzultáciu. Vezmite to do úvahy pri rozhodovaní o tom, kedy informácie predložíte.

Podľa plánu majú byť konečné stanoviská obidvoch výborov agentúry ECHA k dispozícii do marca 2022. Agentúra ECHA pošle tieto stanoviská Európskej komisii, ktorá rozhodne, či zaradí navrhnuté obmedzenie do prílohy XVII k nariadeniu REACH.

NAVRHOVANÉ OBMEDZENIE

Rozsah

Rozsah návrhu obmedzenia sa týka uvádzania na trh a používania olova v projektiloch používaných v strelných a vzduchových zbraniach pri civilných činnostiach vo vonkajších priestoroch. Z tohto dôvodu je používanie olova v iných komponentoch streliva, ako sú

napríklad primery, výmetové náplne alebo nábojnice, mimo rozsahu správy o obmedzení a návrhu obmedzenia.

Mimo rozsahu návrhu obmedzenia je aj vojenské použitie olovených projektilov, ako aj ďalšie podobné necivilné použitia olovených projektilov, napríklad orgánmi činnými v trestnom konaní a colnými orgánmi. Napriek tomu je potrebné poznamenať, že používanie olova v strelive s celokovovým plášťom (typ náboja používaného v armáde, polícii a bezpečnostných službách), ktoré sa niekedy môže používať v poľovníctve, patrí v prípade civilného použitia do rozsahu tohto návrhu obmedzenia.

Návrh tohto obmedzenia zahŕňa aj uvádzanie na trh a používanie olova v rybárskych potrebách na rekreačný a komerčný rybolov bez ohľadu na to, či ide o rybolov v sladkých vodách (t. j. v riekach, jazerách a rybníkoch), ústiach riek alebo v mori. Do rozsahu navrhovaného obmedzenia patrí aj používanie kúpených alebo doma odliatych rybárskych potrieb s obsahom olova, pretože rybárske závažia možno kúpiť od maloobchodného predajcu alebo si ich môžu vyrobiť priamo používatelia (nazývané „domáce odlievanie“).

Zoznam použití zhodnotený v návrhu obmedzenia je podrobne uvedený v tabuľke ďalej.

Sektor použitia	Použitie v rozsahu preskúmania obmedzenia
Lov	Lov s brokovým strelivom Lov s nábojmi – malý kaliber ^[1] Lov s nábojmi – veľký kaliber
Športová strelba	Športová strelba s brokovým strelivom vo vonkajších priestoroch Športová strelba s nábojmi vo vonkajších priestoroch Iná strelba vo vonkajších priestoroch vzduchovou zbraňou/pištoľou
Strelba z historických zbraní	Iné činnosti strelby vo vonkajších priestoroch vrátane spredu nabíjaných pušiek a stvárnení historických udalostí
Rybolov	Olovo v rybárskych závažiach a návnadách Olovo v rybárskych sieťach, lanách a vlascoch (ak je olovo zaliate/zapustené do rybárskych sietí, lán a vlascov)
Používania mimo rozsahu pôsobnosti ^[2]	Strelba vo vnútorných priestoroch ^[3] , použitie policajnými zložkami, orgánmi presadzovania práva, vojenskými zložkami, pri ochrane kritickej infraštruktúry, komerčnej prepravy alebo konvojov vysokej hodnoty, ochrane ľahkých cieľov a verejných priestorov, na bezpečnostné účely, technické testovanie a/alebo skúšky priestrelnosti, testovanie a vývoj materiálov a produktov na balistickú ochranu, forenzný, medicínsky, historický a iný technický výskum alebo vyšetovanie.

Poznámky: [1] toto použitie zhrňa lov vzduchovou zbraňou; [2] používanie mimo rozsahu pôsobnosti podľa žiadosti Komisie a následné vysvetlenia; [3] má sa chápať ako vnútri budovy.

Dôvody opatrenia

K hlavným cestám, prostredníctvom ktorých sú zvieratá vystavené olovu zo streliva alebo rybárskych potrieb, patrí:

- primárne požitie (primárna otrava) definované na účely tohto obmedzenia ako prehltnutie akéhokoľvek oloveného predmetu priamo z prostredia pri bežnom kŕmení sa alebo spásaní (napr. pomýlením so štrkom),
- sekundárne požitie (sekundárna otrava) definované na účely tohto obmedzenia ako nepriame prehltnutie akéhokoľvek oloveného predmetu pri konzumovaní potravy (napr. fragmenty obsiahnuté v koristi alebo zdochline).

Cesta primárneho požitia sa týka vtákov, ktoré požívajú štrk alebo kamienky na rozomletie potravy. Olovené strely a delené brokové závažia³ môžu vyzerieť podobne ako štrk alebo zložky potravy, napríklad semená, ako je uvedené na obrázku nižšie. V nadväznosti na priame požitie sú dravé vtáky alebo vtáky živiace sa zdochlinami (ako aj iné voľne žijúce živočíchy) ohrozené sekundárnou otravou tým, že sa živia kontaminovanými zvieratami (napr. uhynuté zviera alebo ryby), ktoré majú olovenú strelu, náboj alebo rybárske potreby v tkanivách alebo tráviacom trakte (alebo u ktorých obsiahnuté alebo prehltnuté olovené predmety vedú k zvýšeným koncentráciám v tkanive spôsobeným rozpustením). Prehltnuté môžu byť nielen malé predmety. V predžalúdku alebo tráviacom trakte vtákov sa našli rôzne olovené predmety vrátane nábojov a iných projektilov, ale aj rybárske závažia a návnady do 50 g (a u niektorých typov vtákov aj väčšie).

Prečo si vtáky môžu mýliť olovo s potravou

Legenda obrázka: Tieto fotografie sú zhodné, no na druhej fotografii je zakrúžkovaných osem olovených delených brokových rybárskych závaží. Sú takmer nerozoznateľné od okolitého štrku. Fotografie použité so súhlasom Ministerstva ochrany životného prostredia štátu New York (Schroeder, 2010)

Olovené strely a iné olovené projektily (napr. náboje), ktoré po použití zostávajú v prostredí, môžu prehltnúť zvieratá. Počas používania sa často strácajú aj olovené

³ Delené brokové rybárske závažia sú okrúhle a cez časť závažia majú malý zárez. Hmotnosť delených brokových rybárskych závaží sa pohybuje v rozmedzí od 0,01 g do 4,8 g. Najmenšie brokové závažia ($\leq 0,06$ g) sa často označujú ako „prachové závažia“.

rybárske potreby a po prehltnutí majú na vtáky rovnaký vplyv ako olovené strely a projektily. Niektoré súčasné postupy lovu rýb a niektorí dodávatelia rybárskych potrieb navyše podporujú za určitých okolností úmyselné uvoľňovanie závaží do vodného prostredia (ide o „odhadzovanie oloviak“).

Napriek dobre zdokumentovaným nebezpečným vlastnostiam a nežiaducim účinkom na zdravie voľne žijúcich živočíchov i človeka zostáva používanie olovených striel a rybárskych potrieb v Európe veľmi rozšírené. Každý rok sa do životného prostredia dostane približne 97 000 ton olova: 79 % zo športovej strelby, 14 % z činností súvisiacich s lovom a zvyšok s rybolovom. Ak predpokladáme uvoľňovanie ako v súčasnosti a ak nebude prijaté žiadne ďalšie regulačné opatrenie, v priebehu nasledujúcich 20 rokov sa do prostredia dostanú približne dva milióny ton olova.

Odhaduje sa, že v EÚ je rizikom primárnej otravy z olovených striel ohrozených najmenej 135 miliónov vtákov, 14 miliónom vtákom hrozí sekundárna otrava z prehltnutia olovených striel alebo iných olovených projektilov a siedmim miliónom vtákov hrozí riziko prehltnutia (primárna otrava) rybárskych závaží a návnad.

Olovo je nebezpečné nielen pre životné prostredie; je toxické aj pre ľudí v každom veku a má vplyv na rôzne orgány. Olovo sa môže hromadiť v tele, predovšetkým v kostiach, a potom sa znova postupne uvoľňuje do krvného obehu, a to aj v prípade, že organizmus už nie je vystavený jeho účinku. Takéto postupné uvoľňovanie môže trvať mesiace až roky po vystavení účinku.

Organizmus človeka je vystavený účinku olova dvomi hlavnými cestami: vdychovaním a prijímaním potravy. K vystaveniu účinku vdychovaním môže dôjsť počas (i) používania striel a projektilov pri strelbe a (ii) pri tavení olova na domáce odlievanie striel, projektilov a rybárskych potrieb (pôsobením výparov a prachu). K prehltnutiu olova (v podobe malých predmetov alebo prachu) môže dôjsť pri (i) priamom prehltnutí, ponechaním v ústach alebo prežúvaním alebo (ii) vystavenie účinku prenosom z rúk do úst pri manipulácii s olovenými strelami, projektilmi alebo rybárskymi potrebami a návnadami.

Človek môže prehltnúť olovo aj pri konzumácii mäsa z diviny ulovenej olovenými strelami alebo projektilmi, pretože súčasné osvedčené postupy zaobchádzania s uloveným mäsom z diviny nezabezpečujú odstránenie olova z takéhoto mäsa⁴.

Okrem konzumácie mäsa z diviny, dostupné informácie nepostačujú na riadnu kvantifikáciu rizík pre ľudské zdravie z posudzovaných použití. Vzhľadom na nedostatok vhodných údajov boli riziká pre ľudské zdravie súvisiace s používaním olovených striel, projektilov a rybárskych potrieb opísané v správe o obmedzení a vyhodnotené polokvantitatívnym spôsobom. Uvedené posúdenie rizík sa opiera o rôzne štúdie uvádzajúce potenciálny i skutočný výskyt vystavenia účinku olova, ako aj zvýšenú hladinu olova v krvi pozorovanú po strelbe, prehltnutí olovených rybárskych potrieb alebo po domácom odlievaní. V prípadoch, keď neboli k dispozícii štúdie z Európy, boli zohľadnené údaje vytvorené mimo Európy.

⁴ Súčasná nariadenia EÚ v oblasti potravín nestanovujú maximálnu povolenú úroveň olova v lovnej zveri určenej na konzumáciu. Ak by však aj takáto úroveň bola stanovená, nezabezpečovala by úplnú ochranu, pretože by nemala vplyv na vystavenie účinku olova prostredníctvom mäsa z diviny skonzumovanému mimo trhu (t. j. vlastné použitie, použitie priateľmi alebo rodinnými príslušníkmi). Toto opatrenie nezabezpečuje úplnú ochranu ani voľne žijúcich živočíchov, pretože vnútornosti ponechané na mieste po poľovačke môžu stále obsahovať olovo, a môžu tak prispieť k vystaveniu dravých zvierat a mrchožravcov účinku olova.

Vykonané posúdenie neidentifikuje žiadne riziko pre ľudské zdravie alebo životné prostredie spojené s používaním olova v rybárskych sieťach, lanách a vlascoch, v ktorých je zaliate/zapustené olovo. Preto sa pre toto konkrétne použitie nenavrhuje žiadne obmedzenie.

Pri všetkých ostatných posudzovaných použitíach však správa o obmedzení dospela k záveru, že používanie olova v strelive, nábojoch, projektiloch, rybárskych návnadách a závažiach predstavuje pre voľne žijúce živočíchy, hospodárske zvieratá, životné prostredie a ľudské zdravie riziko, ktoré nie je **primerane kontrolované** a ktorým sa EÚ musí zaoberať.

Niektoré členské krajiny alebo regióny schválili právne záväzné vnútroštátne opatrenia zakazujúce používanie olova v poľovníctve, strelbe vo vonkajších priestoroch alebo rybolove, aby znížili emisie a vystavenie účinku olova. Bez ohľadu na tieto snahy sa účinne podarí obmedziť emisie a vystavenie účinku olova, ako aj riešiť identifikované riziká len prostredníctvom opatrení platných pre celú Európsku úniu.

Dôsledky opatrenia

Návrh obmedzenia sa skladá z troch hlavných typov opatrení:

1. Zákaz uvádzania na trh spojený so zákazom používania olovených striel alebo rybárskych potrieb, ak bude ich použitie nevyhnutne viesť k uvoľneniu do životného prostredia bez ohľadu na podmienky použitia a ak sú k dispozícii vhodné alternatívy (t. j. technicky a ekonomicky realizovateľné a vedúce k celkovému zníženiu rizika pre ľudské zdravie a životné prostredie). Pre niektoré z uvedených používaní sa navrhuje prechodné obdobie, ktoré poskytne zainteresovaným stranám dostatok času na prispôsobenie sa zmenám. Patrí k nim zákaz uvádzania na trh a používania olovených striel na akýkoľvek účel.
2. V prípadoch, v ktorých by zákaz uvádzania na trh neprimerane ovplyvnil použitia, ktoré nepatria do rozsahu navrhovaného obmedzenia, sa navrhuje iba zákaz používania.
3. Povinnosť pre maloobchodných predajcov informovať spotrebiteľov v predajniach o časových plánoch vyradenia olova z používania v strelive a rybárskych potrieb a poskytnúť informácie o výskyte, toxicite a riziku olova pre ľudské zdravie a životné prostredie. Maloobchodní predajcovia budú zároveň povinní informovať zákazníkov o alternatívach za tovar s obsahom olova (rybárske potreby, strelivo, projektily). Táto požiadavka sa opiera o najnovšie štúdie, ktoré zdôrazňujú význam informovanosti poľovníkov a rybárov, aby mohli zmeniť svoje správanie pri nákupe.

Navyše, ak by bol zákaz uvádzania na trh alebo používania neprimeraný alebo ak by bolo možné minimalizovať uvoľňovanie do životného prostredia prostredníctvom vhodných opatrení zameraných na riadenie rizík, navrhujú sa výnimky. K takýmto výnimkám patria povinnosti dodržiavať prísne prevádzkové podmienky na mieste predaja alebo používania.

Najväčší objem nábojov sa predáva na športovú strelbu a v tomto prípade predkladateľ dokumentácie dospel k záveru, že riziká možno riadiť využitím vhodných opatrení (t. j. strelba na určených športových strelniciach s prijatými príslušnými obmedzujúcimi opatreniami). Preto ak je riziko v mieste používania kontrolované, zákaz uvedenia na trh iných projektilov ako strelných zbraní sa nenavrhuje.

Hoci nejde o uprednostňovanú možnosť riešenia zistených rizík, návrh obmedzenia uvádza podrobné informácie o voliteľnej výnimke pre pokračovanie vo využívaní olovených striel v športovej strelbe, ak by tvorcovia zákonov nechceli zaviesť takýto zákaz. Takáto výnimka by stanovila minimálne štandardy pre opatrenia na riadenie rizík, ako aj povinnosti pri udeľovaní licencií pre miesta, kde sa využívajú olovené strely, a stanovila by členským štátom povinnosť vydávať licencie iba športovým strelcom s oprávnenou potrebou používať olovené strely (napríklad pri tréningu na medzinárodné súťaže alebo pri účasti na takýchto súťažiach). Takáto výnimka by okrem toho musela byť doplnená o požiadavku na označovanie týkajúcu sa dodávateľa a ohlasovacou povinnosťou pre členské štáty. Umožnila by tým Komisii monitorovať pretrvávajúce používanie olovených striel v rôznych členských štátoch EÚ a uľahčila by vymáhanie obmedzenia.

Treba poznamenať, že táto voliteľná výnimka nie je pri kontrole zistených rizík taká účinná ako zákaz používania, možno ju však považovať za primeranejšiu s ohľadom na sociálno-ekonomické vplyvy na športovcov, ktorí pretekajú na medzinárodnej úrovni, ak si pravidlá takýchto pretekov budú naďalej vyžadovať používanie olovených striel.

Po zhodnotení celkového potenciálu navrhovaného obmedzenia obmedzí riziko a sociálne a ekonomické vplyvy v každom jednotlivom ovplyvnenom sektore a používaní bol vyvodený záver, že navrhované obmedzenie je účinné z hľadiska obmedzenia sieťového rizika a primerané z hľadiska nákladov.

Odhaduje sa, že navrhované obmedzenie bude v priebehu 20 rokov od nadobudnutia účinnosti viesť ku kumulovanému obmedzeniu emisií olova v hodnote približne 1,5 mil. ton. Pôjde o 78 % obmedzenie vyčíslených emisií olova, ku ktorým by došlo, ak by navrhované obmedzenie nebolo zavedené.

Najdôležitejšie a najvyššie vyčíslené vplyvy na ľudské zdravie sa týkajú ochrany zdravia v domácnostiach, ktoré často konzumujú mäso z diviny. Na základe reálneho predpokladu sa odhaduje, že zákazom olovených nábojov veľkého kalibru a olovených striel by sa dalo zabrániť poklesu IQ u takmer 7 000 detí ročne, čo zodpovedá poklesu úrovne blahobytu v hodnote zhruba 70 mil. EUR. V prípade zníženého rizika CKD bol odhad nižší, na úrovni asi 1 150 osôb. Predbežné hodnota ocenenia sa pohybuje od 7,5 mil. EUR do 75 mil. EUR.

Určené alternatívy majú navyše vo všeobecnosti lepšiu environmentálnu stopu⁵ ako olovo.

Odhad efektívnosti nákladov pri zabránení emisiám (ak je možné a má význam ich vyčíslieť) sa pohyboval v rozmedzí od 0,5 EUR/kg do 1 513 EUR/kg zabráneného uvoľnenia olova v závislosti od ovplyvneného sektora. Celkovo sa uvedené obmedzenie javí z hľadiska nákladov efektívnejšie ako predchádzajúce obmedzenia smernice REACH, ktoré boli zamerané na rovnaké zdravotné obavy, z hľadiska nákladov však boli menej nákladovo efektívne ako obmedzenie používania v mokradiach, pri ktorom sa centrálna efektívnosť nákladov odhaduje na 9,8 EUR/kg zabránených emisií olova.

Náklady na požiadavku označovania nebolo možné vyčíslieť, v porovnaní s inými odhadovanými nákladmi sú však nízke.

⁵ Pri zohľadnení nasledujúcich prvkov: toxicita a riziko pre ľudské zdravie, toxicita a riziko pre životné prostredie (toxicita pre vodné prostredie a požitie voľne žijúcimi živočíchmi), získavanie základných surovín (ťažba verzus recyklácia), vyčerpávanie zdrojov (voda, energia, chemikálie) a emisie skleníkových plynov

AKO PREDLOŽIŤ PRIPOMIENKU V RÁMCI KONZULTÁCIE K NAVRHOVANÉMU OPATRENIU

Ak ste pripravení predložiť pripomienky, kliknite na príslušné prepojenie na webovom sídle agentúry ECHA. Upozorňujeme, že vašu predloženú pripomienku nie je možné uložiť a vrátiť sa k nej neskôr, takže by ste mali mať pripomienky pripravené v prílohe alebo v nejakom inom formáte vopred. Formulár na webovom sídle má päť hlavných častí:

- Úvod: obsahuje všeobecné informácie o obmedzení a prepojenie na túto poznámku a usmernenie.
- Oddiel 1: osobné informácie.
- Oddiel 2: informácie o organizácii.
- Oddiel 3: pripomienky k návrhu, ktoré nie sú dôverné – všeobecné pripomienky a informácie o žiadostiach o špecifické informácie (pozri ďalej). Svoje odpovede môžete zadať priamo do formulára alebo prostredníctvom oddielu 4 ako prílohu. Rovnaké pripomienky však nepredkladajte obomi spôsobmi. Všeobecné pripomienky sa môžu týkať akéhokoľvek aspektu správy o obmedzení vrátane otázok týkajúcich sa sociálno-ekonomickej analýzy.
- Oddiel 4: tu môžete pridať nedôverné prílohy.

ŽIADOSTI O ŠPECIFICKÉ INFORMÁCIE

Okrem pripomienok k celkovej dokumentácii budú záujemcovia vyzvaní, aby predložili odpovede na žiadosti o špecifické informácie.

Konkrétne témy, o ktorých sa vyžadujú informácie, budú zverejnené na stránke konzultácie na webovej lokalite agentúry ECHA: <https://echa.europa.eu/restrictions-under-consideration>